

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Štandardna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:

za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 150.

V Ljubljani v četrtek, 28. avgusta 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. — 50
do konca decembra „ 2—

za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. — 85
do konca decembra „ 3-35

Vinorejska šola na Dolenjskem.

Dne 9. sept. se snide kranjski deželni zbor, — signatura njegova bode: resno, in ako Bog dá, uspešno delo na gospodarstvenem polji. Primerne gradiva našel bode v izobilji. Deželni odbor sam je pripravil toliko stvarine, deloma iz lastne inicijative, deloma po sprejetem nalogu, da bode bodoče zasedanje uže tedaj izredno plodovito, ako se le nasveti deželnega odbora dovoljno rešijo.

Med temi nasveti nahajata se dva, katera se tičeta življenjskih koristij zapuščene Dolenjske. Na dnevni red pride zadeva dolenjske železnice, in dolenjski rojaki smejo biti uverjeni, da se bode deželni zbor tega vitalnega vprašanja lotil z ono vztrajno energijo, katera je neobhodno potrebna, da se jedenkrat uresniči srčna želja Dolenjcev

ter Dolenjska s svetom zveže po železnični progi. In tudi z vprašanjem vinorejske in sadjarske šole na Dolenjskem se bodo deželni poslanci bavili še v tem zasedanju.

Prvi predlog gledé te prevažne ustanove stavil je eden izmed dolenjskih zastopnikov, prof. Šuklje, v seji 29. sept. lanskega leta in nasvet njegov se je oddal gospodarstvenemu odseku. Ker je bil ta preobložen z delom in ker se taka stvar sploh ne dá rešiti od danes do jutri, odstopil se je predlog deželnemu odboru in ta bode imel o njem poročati še tekom prihodnje sešije.

Kar se vprašanja samega tiče, ali je Dolenjski potreben tak zavod, se pač ne bojimo nikakega ugovora. Ravno v najnovejši dobi belimo si glavo, češ, kako pomagati kmet-skemu stanu, kako podpirati in oživljati produktivnost njegovo. A vsi poskusi, kmetijstvo rešiti s postavnimi institucijami, s posebnim dednim pravom in nerazrušnimi kmetijskimi domi, s kmetško hipotekarno banko in novo zemljiško odvezo, vsi ti poskusi, da-si izvirajo iz najplemenitejših namenov, so čisto zastoj, ako se dolenjski kmet ne otrese svoje dosedanje apatije ter obdelovanje svoje ne uredi po onih načelih, kojih se je uže oprijel ves napredni svet. To velja zlasti o prevažni dolenjski vinoreji; vremenske neizgode in slaba kupčija zadnjega desetletja so proizvodile, da se na premnogih krajih na Dolenjskem sedaj prideluje slabejša kapljica, nego so jo pridelavali naši predniki. Vzemimo k temu še slabe cestne zveze, in ne bodemo se čudili, da vinski pridelek vinorodne Dolenjske z vsakim letom vedno bolj zgubiva svoje naravne konsumente, naravna svoja tržišča. Tedaj, boljše vino treba pridelati na Dolenjskem, sicer nas bodo v lastni deželi po polnem izpodrinili naši konkurentje v vinski produkciji, Štajarec, Hrvat in sedaj posebno Istran.

Pa tudi to nikakor ne gré, odlašati ustanovo tega imenitnega zavoda. Nova, kužna bolezen se širi med dolenjskim trsjem, *Phylloxera vastatrix* preti Dolenjcem uničiti njih zelene vinograde, in ljudstvo vidi pred seboj gotov pogin, ne da bi znalo, ubraniti se silne nevarnosti. Ali ste si uže stavili to vprašanje, kaj potem, ako je strupeni mrčes dovršil svoje grozovito delo ter pokončil vse dolenjske gorice? Hud udarec bi bil to pač tudi za vsako drugo deželo, ali vender bi si znali pomagati na kak drug način. Istina je, da je škodljivec v kratkem času opustošil skoro polovico slovečih francoskih vinogradov, a Francoska je še dandanes neizmerno bogata, in ponesrečeni vinorejec poprime se lahko tega ali onega posla, kateri pošteno redi njega in obitelj njegovo. Celo na sosednem Hrvatskem in Slavonskem se nimajo toliko bati te katastrofe nego pri nas; če je na plodovitem slavonskem ozemlju požrešna golazen razdejala vinograd, se vender še lahko h melji nasadi, ali če družega ni, vsaj turšica raste po onih krajih, kjer je nekdaž dozorevala zlatorumena božja kapljica. Ali pri nas, na strmih, s trsjem posajenih dolenjskih rebrih, v hribih, po več ur oddaljenih od kmetij, na zemlji, ki ni sposobna za drugo kulturo nego za vinorejo — kaj bode tam počel ubogi Dolenjec, ako mu *Phylloxera* uniči njegovo najbolj dragoceno imetje: vinograd njegov? Uže iz tega vzroka, da se obširno ozemlje dolenjske vinoreje reši onega pogubnega škodljivca, da se ohrani s tem produktivna moč našemu dolenjskemu posestniku, je absolutno potrebno, da se takoj ustanovi vinorejska in sadjarska šola na Dolenjskem. Odlašati ne smemo, sicer se bode stari izrek: *Roma deliberante Saguntum perit* moral glasiti v naščini: „Predno so bili pri kraji s posvetovanjem o dolenjski vinorejski šoli, uničila je *Phylloxera* zadnje ostanke dolenjskih vinogradov.“

Listek.

Pisma s hribov.

*Wir waren wahrlich auch nicht dumm,
Und thaten oft, was wir nicht sollten,
Doch jetzt kehrt sich alles um und um
Und da wir's eben fest erhalten wollten.*

*Sonst haben wir manchen Bissen erschranzt,
Nun aber Gott befohlen!
Unsere Schuhe sind durchgetanzt,
Wir laufen auf nackten Sohlen.*

Goethe-Faust I.

„Sam sem ostal“, dejal je dr. Zarnik in zapustil je zbornico. Vaš „Hribovec“, gospod urednik, pokazal Vam bode tudi hrbet, če ga bode te puščali tako samega. Ne veste, kako je rekel Bog oča v raji: Človeku ni dobro samemu biti, in ustvaril je Adamu tovarišico, češ, da se bodeš imel s kom prepirati. Kam pa ste spravili svojega „mežnarja od sv. Ane na Mali Gori“ in kje imate Péra, „zloglasnega“ listkarja Péra? Pa ga menda ni pobrala kolera *nostras*?! Ali se je morda zbal ljubljanskih rudečkarjev? Aha, uže vém, na Notranjsko ste ga bili poslali korteširat ali celó kandidirat, in tam so mu je pripetilo kaj

zlega! Uže prav! Domá naj bi bil ostal, Notranjci so si uže sami našli „svojega“ moža.

Pri nas v hribih pa smo mlatili, škope delali in otépe. Sicer Vas menda to ne zanima toliko, dasiravno tudi v Ljubljani cepci pojó in o t e p a v a t e se tudi radi, da, *inter nos* povedano, še preradi. In čudno naključje! S samimi Ivani in doktorji. Francozi so imeli svoje Jakobine, Vi pa imate svoje Ivane. Naj si bode železni Ivan, naj si bode hribovski Ivan ali pa celó doktor Ivan, vsi so hudi, vsi so grozni, eden bolj ko drugi, sicer pa so vsi Janezi. Ti Ivani in doktorji trdijo, da so neomahljivi, nespremenljivi, jaz pa trdim in lahko tudi dokažem, da so bolj elastični, kakor najbolj elastičen uradnik. Le pogledimo nekoliko let nazaj. Pa čemu nekoliko let, le nekoliko mesecev, kako se je takrat pisalo v slovenskih listih in sedaj. Za Ljubljanico so ti gospodje radikalni, za Dunajščico krotki in pohlevni, v odborovih sejah so mirni in nemi, v „Slov. Narodu“ si pa potem dadó spisavati radikalne „Fleisszetteln“. To je elastičnost *par excellence*! In taki gospodje potem drugim očitajo oportunistvo!..

Stoj! Kako so me ujezili. Saj sem sicer miren in krotak. Jagode nabiram po trnovji in maline in nikomur ne storim nič žalega. Samo eno muho imam, pa saj ima vsak člo-

vek svojo, zakaj bi si je „Hribovec“ ne privoščil. Kjer slišim ali čitam kako novo, originalno besedo, brž se vržem nanjo. Preobračam jo na lice in narobe, opazujem ji život in ude, kakor žid hlače, kadar te hoče opehariti zanje. Potem pa si jo zabeležim, in kadar se jih dosti nabere, pošljem je v Pletteršnikov slovník. Ker pa ravno zdaj ne vém, kje gospod profesor grozdje obira, ali v Jeruzalemu ali v Nazaretu (sevéda na Štajarskem, ne v Palestini), napisal Vam jih bodem tu en par za poskus. Nekateri so prav čudni. Ne najdem jim izvora.

Grimma in Littréa nimam pri sebi — no saj poslednega bi še s parom ne spravil po naših klanjcih — in Miklosich je tako zastarél! Moja zbirka obsega namreč najmodernejše izraze. Stavim svojo hribovsko glavo da niti Levstik ne vó, kaj pomeni beseda „barába“. To sem prav po gostem našel v najčemernejšem dnevniku našem. Tudi dobrega prevoda ji ni moči najti, kakor tudi Dunajčan ni v stanu povedati, kaj vse mu pomeni besedica *Wursen*! Druga, tudi zelo originalna je pa vender vzeta iz sv. pisma, slóve „mamelúk“. Nahaja se po vseh slovenskih listih. Sploh mi prinašajo časopisi največ gradiva; tudi Vi, gospod urednik, uganete včasí kako novo. Pa brez zamere! „Hribovci“ smo odkritosrčni.

V tem oziru, nadajamo se, tedaj ne bode nasprotja med poslanci; pač pa utegne vprašanje, kateri kraj bi najbolj ugajal takemu zavodu, provzročiti več ali manj intenzivno debato. In oni, komur so znane razmere dolenjske, nam bode pač pritrdil, da rešitev tega vprašanja ni po polnem lehka.

Maroto, ustanavljati take učilnice tam kje v samotni, daleč proč od večjih človeških naselbin, so menda povsod že opustili. Povsod so sprevideli, da taki zavodi največ vplivajo s tem, da ima sleherni priliko, z lastnimi očmi, potem avtopsijske prepričati se o prednostih razumnega, naprednega kmetovanja. Ta prilika se mu mora ponuditi, sicer vsaj navadni kmetovalec ne bode šel več ur daleč, da si ogleda novo šolo in poskuša učene gospode, „katera se kmetovati uči.“ Šola mora tedaj biti v obližji kakega mesteca, in v tem oziru tekmujejo tedaj med seboj Novo Mesto, Krško, Metlika in Kostanjevica.

Težko je odločiti se, kateremu izmed teh krajev gre prednost v tem oziru?

Sigurno je, da ima veliko zá-se krško mesto. Nad Krškom dviguje se prijazna Trška Gora, daleč okolo znana po plemenitem vinskem pridelku. V mestu samem se uže nahajajo v ondotnem razmerno velikanskem poslopji meščanske šole prav primerni prostori tudi za vinorejsko šolo, in tedaj ne bi trebalo še posebnih stroškov za dotično šolsko poslopje. Vrh tega so na krški meščanski šoli nastavljeni taki učitelji, kateri bi se takoj lahko dali vspešno porabljeni tudi za pouk na novo ustanovljeni vinorejski šoli. In končno ne smemo pozabiti, da se imajo meščanske šole po § 17 državne šolske novele z dné 2. maja 1883 posebno ozirati na potrebe obrtnikov in poljedelcev ter da ostane meščanska šola na Krškom toliko časa nerazvito dete, katero le umetno životari z ustanovami in drugimi nenaravnimi pripomočki, dokler se ne spoji s posebnim kmetijskim tečajem. Ako vzamemo v poštev vse te razloge, bi se skoro morali odločiti za Krško — da ne bi trebalo, ozirati se tudi na geografično lego onih krajev, koji med seboj ne tekmujejo gledé vinorejske šole.

Kajti dotična učilnica nima biti zgolj lokalni zavod, marveč služiti ima potrebam cele obširne dolenjske pokrajine. Pravo in naravno osredje vsega Dolenjskega pa je in ostane za vso bodočnost Novo Mesto. Ni ga boljšega kmeta na Dolenjskem, da ga ne bi opravi vsaj enkrat na leto prisilili, podati se v dolenjsko metropolo. Tu je okrožna sodnija s svojimi porotnimi sesijami, in uže te primorajo može porotnike, cvet tedaj dolenjskih posestnikov, da se po cele tri tedne neprestano mudé v Novem Mestu. Tu se nahaja gimnazija, kjer se izobražuje dolenjska mladež, na novomeških sejnih zbira

Najbolj sem pa ponosen, kadar najdem kako staro, plesnjevo, katera pa ugaja današnjemu ukusu. Hranim jo z veliko pieteto kakor pravo „etruščansko vazo“ ali *vieux Saxe*. Na priliko besedica „udrihar“ je bila znana uže pred več ko štiridesetimi leti v Slovincih in je pomenila toliko kakor radikalec; cf. tudi Jeranovo „rudečkar“, ki ji je sorodnega pomena. Kaj ne, to je besedica, ki ima nogé in glavó in pri vsem tem je tudi še naša, čisto slovenska! In kako krepko se sliši, če jo izgovoriš po tržiško! — Sicer pa nečem s tem naših Tržičanov žaliti. Saj se celó mora na Francoskem v nekaterih salonih r po tržiško izgovarjati. To zahteva *bon ton*! — Nadalje pa ta besedica ni samo blagolglasna in blagovučna, tudi zeló pomenljiva je. Človek se nehoté spomni one znane pesnice Starčevićjanske: „Udri, udri,“ katero so baje ljubljanski rudečkarji takóle variirali:

Udri, udri in der Stadt,
Šukljevcem štrik na vrat, —

Še bi Vam zapisal kako originalno, pa čul sem praviti, da zdaj mir sklepate. Torej le glejte, da ga res kmalu sklenete in z veseljem bode vzel od Vas slovo Vaš

Hribovec.

se narod z vseh strani petih okrajnih glavarstev, tudi gledé trgovine je Novo Mesto vedno še kupčijsko središče Dolenjem in če se enkrat posreči, z železnico zvezati Ljubljano in krško obrežje, bode trgovinska važnost tega kraja sigurno še izredno poskočila. Krško leži na deželni periferiji, Novo Mesto v sredini, — a le v takem kraju, kamor prihaja ljudstvo z vsega Dolenjskega ter tako rekoč mimogredé opazuje napredno kmetovanje in se uveri o njegovih prednostih, le tam bode vinorejska šola na pravem mestu. In tedaj smo uže danes prepričani, da bode deželni zbor, oziraje se na vse te okolnosti, prepotreben zavod za vinorejo in sadjarstvo nikjer drugod ustanovil nego v Novem Mestu.

Nadejamo se, da bodo vsi Dolenjci rodoljubni dovelj, v tem slučaju otresti se lokalnih predsodkov ter ogrevati se za skupne interese, kojim bode sigurno naj bolj služila novomeška vinorejska šola.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včerajšnja „Wiener Zeitung“ javlja, da je deželnim glavarjem v Sleziiji imenovan grof Amand Kuenburg, a njegovim namestnikom deželni poslanec dr. vitez Demel plemenit Elswehr.

Volitve za deželni zbor štajarski bile so predvčerajšnjem končane; v velikem posestvu štajarskem izvoljeni so sledeči kandidati nemško-liberalne stranke: Fran grof Attems, baron Berg, baron Hackelberg, grof Herberstein, grof Kottulinsky, baron Moscon, dr. baron Neupauer, J. Pauer, baron Sessler, grof Wurmbbrand, baron Zschock in grof E. Attems. Skupni rezultat volitev je: 38 nemških liberalcev, 13 nemških konservativcev, 3 pristaši „Bauernvereina“ in 8 Slovencev ter rektor graškega vseučilišča. Vseh poslancev skupaj broji štajarski deželni zbor 63.

V hrvatskem saboru prigodil se je včeraj nečuten škandal. Zaradi predvčerajšnjega postopanja Starčevićevega razpravljalo se je včeraj o tem, da se David Starčević za šest sej izključi iz sabora. To je Starčeviću dalo povod, da je počel psovati predsednika in celo zbornico na način, ki se gotovo ni še dogodil v nobenem parlamentu. Predsednik zabranil je vsled tega Starčeviću dalje govoriti, no ta se ni brigal za predsednikovo prepoved ter je celó poslanca barona Zmajića, kateri mu je očital njegovo surovo ravnanje, s pestjo udaril. Na predsednikovo povelje, naj zapusti saborsko dvorano, se Starčević ni oziral, tako da so morali priti žandarji ter ga odvesti iz

Najnovejša najdba v fotografiji.

(Konec.)

Vrhu tega pa so več nega dvajsetkrat bolj občutljive nego stare „mokre“ plošče. Sedaj je podoba v jednom trenutku narejena. Fotograf ima komaj čas, da odpre in zapre svoj objektiv, tako občutljive so nove gelatin-plošče. Da, celo tako občutljive se lahko naredé, da zadostuje za izpostavljanje mali del jedne sekunde; konja, ki ti dirja mimo; ptiča, ki pluje z velikansko urnostjo po zraku, moreš fotografirati. V novejšem času posrečilo se je celo, vjeti s tako ploščo blisk in zaznamenovati njegovo pot... Na tako občutljivost se poprej najboljši strokovnjak v fotografiji ni upal misliti in sedaj nam to ni nič posebnega! — Izpostavljenih plošč ni treba takoj nesti v temno delavnico in jih tam polivati s pripravnimi tekočinami, kakor se to vrši pri „mokri“ fotografiji, temveč lahko se s tem delom čaka dolgo časa, več nego mesec dni. To je zopet velikanska pridobitev, ki nepopisno olajšuje manipulacije in omogoči uporabljati fotografije tam, kjer je bilo sedaj jako težavno. Ako še pomislimo, da se v novejšem času gelatin-plošče dobé za mal denar izvrstno pripravljene pri foto-

sabora. Ni nam še znano, kaj namerava ukreniti sabor, da si pribavi zadovoljščino; no to vemo, da se bodo škandali ponavljali, dokler se Starčević iz sabora po polnem ne odstrani. Ven s Starčevićem! to je jedino sredstvo, s kojim se more storiti konec škandalom, ki so na veliko sramoto hrvatskemu saboru in celému narodu hrvatskemu.

Tuje dežele.

Srbski kralj Milan spremlil bode dné 1. septembra kraljico in kraljeviča v Wiesbaden ter se potem povrnil na Dunaj. Kakor smo uže javili, prisovstvoval bode velikim vojaškim vajam na Ogerskem in Moravskem.

Iz Pariza se javlja, da ministerski predsednik Ferry namerava sklicati francoske komore na dan 1. oktobra. Ako pa bi utegnili koja vlast posredovati med Francijo in Kitajsko ali pa morebiti protestovati, sklicale se bodo komore takoj, ker ministerstvo neče prevzeti odgovornosti za tako važne odloke.

V teku prihodnjega meseca sestala se bodeta kralja danski in švedski. Švedski kralj povabil je namreč kralja danskega, naj se udeleži vojaških vaj pri Hardebergu. Kralj danski je vabilo sprejel.

V protivji z izjavami bivšega kitajskega poslanca v Parizu javlja se „Times“ iz Hongkonga, da je Kitajsko za vojsko po polnem nepraviljena in da Francozom eventualno ne bode težavno, vzeti tudi glavno mesto Peking. Vojaki kitajski da so slabo oboroženi ter jim manjka živeža in streliva.

Dopisi.

Iz Komende 26. avgusta. (Izv. dop.) Uže dolgo časa se nismo videli v predalih cenjenega nam „Ljub. Lista“, časnika, kateri tako možato zastopa načela miroljubne in dobrohotne nam vlade, ki podpira splošno idejo sprave željnih Slovencev — da se uže jednokrat poleže prepir in se vrne „sloga“ med Slovence. Vedno bolj očitvidno se kaže moč poštenega peresa, ki tako nevstrašno in vendar pravično prodira skozi sovražno taborovje. Mnogo se nahaja sem ter tja po domovini večjih in manjših trdnjav, v kojih še koketno gospodarijo, prerokujejo in kričijo strastni brambovci — kojih glavno orožje je zlobni jezik in njegov tovariš „prepír“.

Vzdigujejo se in hujskajo zoper pravično nam vlado, grajajo drugo nam osebo deželnega predsednika, smešijo miroljubne in delavne može in to iz gole nevednosti, iz svoje prenačljivosti in nepremišljenosti. Če si pa ogledamo te jake brambovce bolj natanko, tedaj pokaže se nam na prvi vid njih značaj.

grafičnih kupcih, razumeli bomo pomen iznajdbe „suhih“ plošč. Sedaj odpade sitno pripravljanje plošč v temni delavnici, in vsak nestrokovnjak more se brez prevelikih priprav in z gotovim uspehom pečati s fotografijo. Naj sedi učenjak v svoji sobi ali pa naj potuje okolo, povsodi ga lahko spremlja fotografija. Treba mu je vzeti seboj jedino le aparat in zabojček s suhimi ploščami. Kar ga zanima, to more fiksirati na svoje plošče; tako napravljene podobe mu prihranijo dosti časa in mu dajo neovrgljivo podlago za njegova dela; narišejo mu objekte z nepopisno natančnostjo in vzamejo njegovim preiskavanjem vse pomote, ki izvirajo iz osebnega opaževanja.

In kaki zakladi morejo se nabrati s takimi suhimi ploščami! Oblike gorovja, značaji vegetacije, posamezne cvetke in živali, človeški tipi, mesta in sela, spomeniki minolih dni, napisi, umetne zgradbe itd. . . vse more potnik na priprosti način si naslikati! In pri vseh teh stvarih imata učenjak in umetnik skupen dobiček, skupno zanimanje! Sedaj nastaja doba, da bode fotografija tudi njima služila v toliki meri, kakor industriji; a tudi poslednja poprijela se bode hitro nove iznajdbe. Uže delujejo znani fotografski atelieri s su-

Vodja jim je kak zagriženec in oni „čvrsti“ vojaki, večinoma mladi prenapeteži, zbirajo se pod njegovimi peruti, pevajoči z njim ne ravno prekrasne melodije.

Večina takih mladičev je, ali po kakem strastnem novodobnem organizatorji zaslepljena ali pa svojeglavna, hoteča v svojem mladeniškem ognju prevrniti vse, kar se ne strinja z njo. Taki trdoglavci dajo se pač enačiti slepemu volu, ki tišči s svojim rogovjem v zid, hoteč ga prodreti.

Ni nam težko razvozlati, zakaj ima Ljublj. List* kot vladni organ toliko protivnikov. Narodni pregovor pravi: „Resnica oči kolje“ in to je tudi gotovo. Naj bi „Ljublj. List“ molčal in se takrat, ko je treba pokarati kako nezrelo dejanje vroče slovenske mladosti, le potuhnil, kakor baje stori kak drug list — imel bi takoj ogromno število častilcev na strani, kjer pa tega on ne misli izvrševati in baš v svojem „programu“ tudi tega omeniti — tedaj le po njem, nasprotujmo izdajalcu, kriči dan na dan naše radikalno časništvo in vzlasti en del „razborite“ mladosti.

Pred kratkim imeli smo priliko, opazovati družico ne ravno prenapetih dijakov, kako se je ona dvigovala in jezikala — zoper vse, kar je vladno, nasproti vsem, ki ne trbijo v radikalni rog. Pa kaj si če taka mladost? Mislimo, da je mnogo priličnejše, da pusti zabavljice in bavi naj se s knjigo, mestu s politiko. Pa dovolj o tem!

Letino imamo letos tu v našem kraju mnogo slabši nego lani. Zlasti strneno žito obneslo se je le malo povoljno. Pšenice nalezlo se je sicer mnogo, a o mlatvi uvideli smo izgubo. Pri tem, ko se je druga leta dobilo po merniku in še več zrnja izpod nasada, zadovoljili smo se letos s polovico menj. Mnogo deževje pred žetvijo provzročilo je gledé strni precejšnjo škodo. Tudi rž ali ječmen nista dosti boljši in mnogo nam ni pričakovati o prosu, oškodilo ga je deževje, da ga ni bilo možno ob času po potrebi opletiti in očistiti plevelja. Le ajda obeta nam nekoliko bolji. Bog daj, da se vresniči! kajti saj ravno to drobnato zrnje služi v živež našemu kmetiču, dajajoče mu iz svoje moke krepilni „ajdov kruh“. Drugi sadeži so deloma dobri ali saj taki, kot prejšnje dobre letine. Tudi mrve se je nakosilo po naših travnikih v obili meri, lahko bomo po zimi krmili ljubo živinico in jo spomladi drago prodajali. Cena živine, vzlasti konjske, je prav močno lansko leto narastla, tako da, ako bode prihodnje leto tak kup, ko letos, moremo si obetati mnogo. Naši kmetje jeli so se vedno bolj zanimati za živinorejo, prav lepo se je jela razcvetati konjereja, kajti ona, ako gre po sreči, donese mnogo dobička. Prva pomoč temu, to si je gotovo, so c. kr. žrebci, kot druga pa se mo-

himi ploščami; posebno za otroške slike so zaradi silne občutljivosti skoro nenadomestljive, kajti malega kričaka, ki noče nikakor pri miru sedeti, mogoče je natanko „ujeti“ le z novo iznajdenimi ploščami!

Tako si pridobiva fotografija s suhimi ploščami vedno več tal in prijateljev. Po vsej omikani Evropi snujejo se društva diletantov, ki se pečajo z lepo to umetnostjo, odkar je na tak nepričakovan način postala pristopna nestrokovnjaku. Prav ima torej znani učenjak dr. D. van Monckhoven, ki pravi v svojem pouku* o fotografiji s suhimi ploščami, da je prihodnost na njihovi strani; prednosti suhih plošč so tolike, da je cvetoča doba mokrega kolodija pač pri kraju. . . .

Hotel sem danes svoje čitatelje le opozoriti na to zanimljivo in važno iznajdbo, ki vzbuja toliko pozornosti med znanstvenim svetom. Morebiti podam ob priliki kratek navod, kako je postopati s suhimi ploščami. Uverjen sem, da se ne bode nihče kesal, kdor naredi z njimi mal poskus, ki ni nikakor težak, a daje mnogo prijetnih uric!

J. Š.

rajo smatrati tudi delitve premij, zlasti zadnje pomaga, da so jeli gospodarji bolj paziti, da si redijo lepo živino. Je pa tudi najboljši, kajti lepim konjem ne manjka se nikdar kupca.

Komenčan.

Iz Notranjskega 25. avgusta. (Izv. dop.) (Šolska poslopja. — Učiteljske razmere.) Izrazila se je nekdaj oseba, katera se prav ponaša in misli, da vrlo dosti za narod slovenski stori, da se učiteljem na deželi palače zida, ne pa majhna šolska poslopja. Lepih poslopij imamo mi učitelji kaj malo, posebno na Kranjskem ne, še takih je malo, kakeršnih šolska postava zahteva. Ako se hoče kedo o tem prepričati, naj pride sem na Notranjsko in videl bo, da golo resnico govorim. Videl sem že jaz šolsko poslopje, katero je s slamo krito, večkrat tudi tako, da je stanovanje učiteljevo podobno kakemu blogu. Lepih šol imamo na Notranjskem malo, navedem naj samo one v Dolenjem Logatci, Idriji itd. Dosti jih pa ni. Tudi v litijem okraji sem zapazil lepa poslopja, tako n. pr. v Litiji, sv. Križi.

Da ima učiteljstvo borno plačo, je umevno, vender se čuje sem ter tja, da imamo prav veliko in si lahko tudi obilo postransko zaslужimo.

Ali je to istina? Ali lahko v istem kraju, kjer je čveterorazrednica, vsi štiri organizstovo službo opravljajo? Ali lahko vsi učitelji še posebno poučujejo? Menda ne. Vse to lahko jeden sam opravi in tako drugi ne zaslужijo nič; imajo tedaj svojih bornih 400 do 450 goldinarjev in sedaj naj živi, kakor gospod.

Razne vesti.

(Nova tatvina na pošti v Budimpešti.) Iz Budimpešta se poroča: „Budap. Tagblatt“ poroča o novi tatvini na pošti. Trgovca z moko Bischitz in sin dala sta na pošto pismo z 2000 gld., katero pa je po polnem izginilo. Policija je hotela to tatvino prikriti, zato poročilo to vzbuja tem večjo senzacijo.

(Dragotinarja oropali) so v nedeljo v jutro na Dunaji ter mu pobrali iz prodajalnice dragotin v vrednosti 2214 gld.

(„Devica z nečloveško glavo v Odesi.“) Pismo z izrednim napisom prišlo je te dni iz Benderja na pošto v Odesi. Naslov je napravljen v slabi ruščini: „Devica z nečloveško glavo v Odesi.“ To pismo potovalo je iz roke v roke, ne da bi bil kdo vedel, komu naj bi se izročilo. Ker pa se je naslov kazal tudi občinstvu, opozorili so nekateri gospodje, da je pismo pisal gotovo mož, kateri bi se rad oženil, in da je ta „devica“ najbrže ona dama s svinjsko glavo, katera biva v Kijevu. O tej dami, katera ponuja neizmerno svoje premoženje onemu možu, kateri se z njo poroči, pisali so vsi ruski listi in poročali, da pride tudi v Odeso. Morda si je mož mislil: naj pišem kar v Odeso, bode pismo še prej dobila. Zdaj leži pismo na odeski pošti in čaka, da pride pónj „devica z nečloveško glavo“.

(Generala Totlebnja) smrtni ostanki prepeljali se bodo na ukaz ruskega cara Aleksandra v Sebastopol, katero mesto je v krimski vojski junško branil. Car je tudi ukazal, da se mu tam postavi na državne troške spomenik.

(Izdajska rouletta.) Več elegantnih potovalcev iz najboljših krogov bilo je zbranih pri rouletti (igri) v igralnih sobah v Monaku. Med gledalci je bila tudi gospa s svojim soprogom in zanimala se je zelo za igro. Najedenkrat se obrne k soprogu: „Kaj ko bi jaz jeden pot stavila na svojo starost?“ — „Da, gotovo je, da dama, katera stavi na svojo starost, prvičkrat dobi“, odvrne soprog. Prigovarjali so tudi drugi. „To bomo koj videli“, meni gospa B. ter stavi dva zlata na številko 30. Krogla se zatoči ter obstane na številki 36. „Gledi“, deje soprog, „da je bil moj svet dober. Če bi bila govorila resnico, dobila bi zdaj 70 louisdorjev!“ Krasna dama je zarudela ter se jezila; a ne zaradi tega, ker ni pri igri dobila.

(V „Campagna Romana“) javna varnost vedno bolj peša; odpeljavanja oseb, za katere morajo obitelji plačevati visoko odkupnino, so

na dnevnem redu; ropi in umori so kar vsakdanji dogodki. Pred tremi dnevi napali so cestni roparji pošto med Viterbom in Sorianom in ji oropali denarna in priporočena pisma. Prebivalstvo je v velikem strahu.

(Umor škofa.) Iz Sredca se v 22. dan t. m. poroča: Grozen umor se je izvršil v bližini mesta Lazaropolna. Paša poslal je v ta kraj dva moža, da bi bila škofu Hadju Theophilu v eskorto, a ta dva sta ga umorila.

(Anarhisti v Švici.) Baselska policija prišla je večji družbi anarhistov na sled. Preiskala je več stanovanj in našla zaboje z dinamitom in anarhističnimi časopisi; zaprla je več anarhistov. „Bas. Nachr.“ menijo, da je iz Nemčije in Avstrije pribeglo v Švico okolo 100 anarhistov, v Basel sam pa okolo dvanajst.

(„Nihilist.“) Do zdaj mislilo se je sploh, da je Turgenjev iznašel in uvel ime „nihilist“, a zdaj se je pokazalo, da je to ime uže zelo staro, kajti uže v letu 382. piše sv Avguštin: *Nihilisti appellantur, quia nihil credunt et nihil docent* (nazivljejo jih nihiliste, ker ničesar ne verujejo in ničesar ne učé).

(Nova lopovska metoda.) Pariški cestni lopovi izumili so novo metodo, zdaj lovijo ljudi, katere hoté oropati, z zanjkami. Prvi poskus se je izvršil na nekom dijaku, ko se je pozno vračal domov. Tat vrigel je nanj zanjko, a ta je vender preprečil, da je tat ni mogel zadržati; dijak je bil dober telovadec in močnejši, a lopov videč nevarnost, zažvižgal je in pritekla sta dva druga lopova, vender so tudi dijaki prispeli na pomoč, inace bi bil izgubljen.

(Za kruhom!) „Trovattore“ poroča o angleški operni družbi, katera je potovala skozi Indijo in Avstralijo. Nje članovi pa so svojo umetnost dobili slabo plačano; primadonna prevzela je v neki gostilni službo natakarike, tenorist prevzel je pri ukročevalci zverin službo sluga. Kak posel so si izvolili drugi članovi, ni povedano.

(Oporoka.) V Worcesteru umrl je pred nekaterimi dnevi trgovec Karol pl. Hastings, kateri je volil vse svoje, znatno premoženje Jezusu Kristusu in jeden legat devici Mariji. Oporoka izrečno zahteva, da se ne sme nihče zapuščine dotakniti, dokler se ne oglasita dotični oseb.

(Srečen tenorist.) Berolinsk list poroča: Tenoriste ljubi posebno boginja sreče. Poseben nje ljubljene pa je tenorist Gütze v Kolonji. Dunajska dvorna opera stavila mu je pred kratkim posebno sijajno ponudbo. Ponudila mu je letnega plačila 20 000 gld. gld. in dva in pol meseca dopusta. On pa je odbil to ponudbo, češ, da ga je kolonjski milijonar postavil glavnim dedičem pod pogojem, da poje samo v Kolonji.

(Mnogobrojna družina.) V Gurahumori v Bukovini živi mož z imenom Feiwei Merdler, kateri je dosegel patrijarhalno življenje 117 let. Mož je zdrav in prav dobro mu tekne jed in pijača; tudi duh njegov je še čvrst in živ njegov spomin. Govori rad o prošlosti, posebno o onih časih, ko je bila Bukovina še pod vladarstvom turških paš. Merdler je imel sedem otrok, izmed katerih živita še dva sinova in dve hčeri. Od teh otrok ima 82 unukov, praunuki se ne morejo šteti, ker je obitelj raztresena po vsej Bukovini. Kako mnogobrojna pa je ta družina, se lahko misli, če se vé, da je jeden sin Merdlerjev, Jakob Merdler, star zdaj osemdeset let, ima sedem sinov, od teh 30 unukov in 14 praunukov, kateri vsi živé.

(Vedno menj porok.) Statistika kaže, da se v evropskih deželah število porok vedno bolj krči, osebito se to jasno kaže v velikih mestih. Na Dunaji je bilo porok v letu 1870: 8586, 1871: 8158, 1872: 7989, 1873: 7378, 1874: 6713, 1875: 6072, 1876: 5498, 1877: 5049, 1878: 5183, 1879: 5772, 1880: 5975, 1881: 6397, 1882: 6526. Kdo je pač kriv temu? Naj oba spola resno premišljujeta.

(Zvestoba.) „Kaj tako jočeš, Katarinka?“ — „Zakaj bi ne? Moj Janez mora k vojakom!“ — „Nu, potolaži se, saj pride v treh letih zopet nazaj!“ — „O moj Bog, med tem si bom uže zdavna drugega izbrala.“

* Anleitung zur Photographie mit Bromsilber-Gelatine. Von dr. D. van Monckhoven. Wien und Leipzig. Verlag der Photogr. Corr. 1880.

Domače stvari.

— (C. kr. poljedelsko ministerstvo) je dalo na razpolaganje osrednemu odboru kmetijske družbe za krško regijonalno razstavo kot donesek za pokritje stroškov znesek 200 gld.

— (Za učitelje na c. kr. rudarski šoli v Idriji) je vis. c. kr. poljedelsko ministerstvo, kakor čujemo, dovolilo znatno povišanje plače, ozir. doklad.

— (Novomeški brambovski bataljon), kateri je včeraj odšel iz Novega Mesta in danes dospel do Litije, pripelje se danes popoldne v Ljubljano, kjer bode obedoval in se potem danes zvečer po gorenjski železnici odpeljal v Kranj, od koder odide za čas vaj v vas Trstenik. Po končanih vojaških vajah ne odide ta bataljon več v Novo Mesto, ampak ostane v Ljubljani.

— (Najdeno truplo.) Dne 27. t. m. popoldne ob 4. uri našli so v cestnem rovu nasproti Koslerjevi pivovarni Janeza Lukanca mrtvega. Lukanc je bil rojen na Viči pri Ljubljani; udan je bil zelo pijančevanju.

— (Nogo si je zlomil) včeraj zvečer pri zidanju v tabačni fabriki tesar Janez Selan z Viča, ko so valili težka drevesa po kolcih, in sicer po lastni neprevidnosti.

— (Zblaznel) je včeraj umirovljeni pomorski major gospod Giberti v svojem stanovanju v Strelških ulicah št. 4. Odpeljali so ga v blaznico.

— (Z velikim kolom) po glavi udaril je včeraj v Pichlerjevi žganjarski kleti žganjar Jurij Slana delavec Toneta Grablovitza, tako da se je ta zgrudil. Slana pritekel je sam na policijo ter dejal: „Enega sem ubil.“ A zdravniki so izpoznali, da je poškodba Grablovitza le lahka.

— (Z Vrhniko) se nam poroča: Dne 26. t. m. igrali so tukaj otroci „slepo miš“ in pri tej igri udaril se je 4letni sin mizarja Janeza Keteja tako močno na desno senco, da je kmalu potem umrl.

— (Otroka zgorela.) Iz Brezice se poroča, da se je pred kratkim vnela lesena hišica v vinogradu Frana Jamnika v Javrovici; ogenj razširil se je tudi na bližnjo vinsko klet Marjete Ogorelčeve. V tej vinski kleti stanoval je tedaj cestni delavec Janez Kos s svojima otrokoma, šestletno Terezijo in triletno Ano; očeta ni bilo doma, ko se je klet vnela, otroka pa se nista mogla zaradi hitrega razširjanja ognja rešiti in sta zgorela.

— (Iz Poličan) se poroča: Dva trgovska učenca v starosti 15 do 17 let okrala sta svojega gospodarja, trgovca v Poličanah v noči preteklega petka na soboto za svoto 1800 gld. Žandarmerija ju je takoj brzojavno zasledovala; oskrbljena dobro z živžem klatila sta se v okolici Poličan. V nedeljo zvečer upala sta si priti celo v gostilno v bližini Poličan ter zahtevala vina. Gostilničarjev sin pa ju je izpoznal in ja hotel s pomočjo sosedov prijeti; eden tat se je hitro izmuznil, drugi pa je potegnil iz žepa samokres ter je oba smrtno ranil ter jo potem tudi popihal. Ranjena sta za ranami že umrla; mladih lopov še zdaj niso vjeli.

— (Bralno društvo na Krškem) priredi pevski večer 31. avgusta t. l. zvečer ob 8. uri na vrtu gospoda Franja Gregoriča (ako dežuje, v družbenih prostorih). Spored: 1.) „Na planine“ — (Bendel), zbor; 2.) „Nek dušman vidi!“ — (Jenko), zbor; 3.) „Nezakonska mati“ — (Vilhar), samospjev z glasovirom; 4.) „Ljubica“ — (Majer), četverošpev; 5.) „Domovinski glasi“ — (Vogel), zbor; 6.) „Svoji k svojim!“ — (Bendel), zbor; 7.) „Mornar“ — (F. Vilhar), samospjev z glasovirom; 8.) „V tih noči“ — (Hajdrih), četverošpev; 9.) „Venček slov. pesni“ — (Foerster), zbor; 10.) „U boj!“ — (pl. Zajc), zbor.

— (Tolmačem za bolgarski in slovenski jezik) pri deželni nadsodnji na Dunaji imenovan je rezervni častnik in doktorand gosp. Jakob Pukl.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Zagreb, 27. avgusta. (Iz zbornice.) Predsednik izreka željo, naj zbornica sklone o nasvetu gleda izključenja poslanca Davida Starčevića, prej pa vender še dovoli predsednik Starčević besedo, da se zagovarja. Starčević vender izreka nazvilc predsednikovim opominom opetovano napade, osebno na bana, na kar mu predsednik odvzame besedo. Vender govori Starčević še dalje in onemogoči s hrushčem glasovanje. Predsednik zaključi potem sejo in se odstrani. Starčević inzultiral je potem jednega poslanca in s pestjo napal starega barona gosp. Zmajića. Občinstvo se je odpravilo z galerij.

Zagreb, 27. avgusta. Pri posvetovanju predloga o izključenju poslanca Starčevića zaradi inzultujočih govorov povzročil je Starčević v zbornici tak škandal, da se je morala poklicati žandarmerija. Starčeviću pristaši so obdoližili predsednika, da je prekorail svojo oblast, na kar je demisijoniral. Pod predstvom podpredsednika odobraval je zbornica predsednikovo postopanje in vzprejela predlog, naj se Starčević izključi.

Berolin, 27. avgusta. Po brzojavki v „Nordd. allg. Ztg.“ je francoski konzul v Shanghai poročil včeraj oficijalno konzularnemu korpsu, da Francija ne bode sovražno postopala proti Shanghai in Woosungu, če se bode Kitajska držala reciprocitete in ne bodo tamošnji Francozi v nevarnosti.

London, 27. avgusta. Brzojavka v „Times“ iz Fu-Čeva z dne 26. t. m. poroča: Od jutra se bombarduje Min-forti; Kimpal-forti se niso bombardovali.

London, 27. avgusta. General Wolseley nemudoma odpotuje v Egipt, da prevzame vrhovno poveljništvo čet ter nadzoruje priprave za ekspedicijo v Kartum.

Varšava, 27. avgusta. Po plakatih objavljeno naznanilo vrhovne policije naznanja proti koncu avgusta starega računa prihod carjev ter daje ob jednem dovoljenje, da se smejo hiše ozaljšati in zvečer razsvitliti.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 28. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.65
„ „ „ srebri	81.55
Zlata renta	103.50
5% avstr. renta	94.45
Delnice narodne banke	858. —
Kreditne delnice	300. —
London 10 lir sterling	121.55
20 frankov	9.65
Cekini c. kr.	5.75
100 drž. mark	59.50

Tržne cene.

V Ljubljani 27. avgusta: Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 98 kr., domače 6 gld. 66 kr.; ječmen 4 gld. 39 kr.; reš 5 gld. 20 kr.; ajda 5 gld. 20 kr.; proso 6 gld. 34 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 40 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 78 kr., špeh po 66 kr., prekajen po 74 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jaje 2 1/4 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 60 kr., svinjina 66 kr., drobnosti po 32 kr. — Piške po 45 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 60 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 50 kr.; mehkih 4 gld. 90 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (na skladišči), 24 gld., belo 20 gld.

Umrlí so:

Dne 27. avgusta. Jakob Vidmar, delavca sin, 16 dni, Črna Vas št. 30, slabotnost.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
26. avg.	7. zjutraj	733.02	+12.8	bzv.	mgl.	53.00
	2. pop.	730.46	+20.6	jzpd. sl.	obl.	dež
	9. zvečer	728.12	+17.0	„	„	„
27. avg.	7. zjutraj	725.21	+14.7	sv. sl.	p. obl.	41.2
	2. pop.	725.37	+14.4	vzh. sl.	„	dež
	9. zvečer	725.57	+10.0	szpd. sl.	„	„

Tuji.

Dne 26. avgusta.

Pri Maliči: Seemann, trgovec, in Rouland, želez. uradnik, z Dunaja. — Baron de Martinengo iz Bartelle. — Calojanni, dohodkar, z rodbino, in Sessa, posestnik, iz Trsta. — Albanich, zasebnik, s soprogo, iz Gradca. — pl. Obereigner, višji gozdar, iz Soperka. — Jombart, posestnik, iz Klingenfelsa. Pri Južnem kolodvoru: Schachner, pravnik, z Dunaja. — Vitez pl. Jettmar, c. kr. okr. glavar, iz Voloske.

Prošnja in svarilo.

Prosim in svarim vsacega, naj ne posodi niti moji soprogi niti hčeri moji pod nijednim izgovorom denarja ali kake denarstvene vrednosti na moje ime. Jaz bi to ne uznaval in tudi ne plačal.

V Ljubljani v dan 25. avgusta 1884.

Jan. Nep. Tomić, železniški zdravnik.

Presečno zahvalo

vsem tistim, ki so c. kr. rudniškega vajenca, gospoda **Jožefa Stremcho** v keršanski ljubezni na njegovem poslednjem potu sprejeli, posebno pa visokočastitemu gospodu Aug. Kniesnerju, evangelijskemu župniku v Ljubljani, za njegovo nesebično dobrovoljnost in dostojno vodstvo pogreba, kakor tudi za presunljivi in spodbudljivi govor pri blagoslovljenju in na gomili pokojnega; ravno tako tudi častiti rodbini gosp. Stefana Lapajne-ta za vsestransko, ljubeznipolno skrb, kakor tudi vsem oblastnjim, društvom in zasebnikom in vsem sournadnikom pokojnega za njih prijazno udeležbo in obilo podelitev cvetlic in vencev izreka

c. kr. rudniška direkcija v Idriji.

V zalogi naši so izišle in je moči dobiti v naši knjigoprodajalnici naslednje knjige: Senekovič Andrej, c. kr. profesor v Ljubljani, **Fizika** za nižje razrede srednjih šol. V berilo vtisnjenih je 200 slik.

Knjiga, o kojoj se je kritika jednoglasno najpovoljnije izrazila, priporočena je tudi za samouk in velja v platno vezana 2 gld.

Latinsko-slovenski Slovník, izdelan po latinsko-nemškem J. A. Rožeka, 28 pol, 8°. Mehko vezan stane 2 gld. 50 kr.

Lapajne Ivan, Prvi pouk. Navod za poučevanje na najnižji stopnji narodne šole. Cena 60 kr.

Habsburžani v deželi Kranjski. Slavnosten spis ob godovanju šeststoletnice od združitve kranjske zemlje z Avstrijo. Na svetlo dal kranjski deželni odbor. Spisal August Dimitz, poslovenil F. Cimperman. Cena mehko vezane knjige je 4 gld.

Schön-Anka, gorenjska povedka, spisal Alfred pl. Zett. Elegantly opremljena. Cena mehko vezani knjizici je 1 gld. 20 kr.

Knjige za mladino:

Pepelka, Snegulčica, Trnjeva rožica. Tri krasne pravljice v zabavo in pouk ljubej mladini. V četverki z mnogimi barv. podobami, vsaka po 50 kr. Pravljice o: **Pepelki, Rudeči kapiči in Obutem mačku**. Tri knjižice v osmerki s mnogimi barv. podobami; cena vsaki knjižici je 25 kr. — Dalje **O deželi lenuhov, Snegulčici, Pritlikovcu** (Palčku) in **Robinzonu** po 15 kr.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.